روزنامه شرق

چهارشنبه ۳۱ شهریور ۱۳۸۹ ■ ۱۳ شوال ۱۴۳۱ ■ ۲۲ سپتامبر ۲۰۱۰

سال پنجم ■ شماره پیاپی ۱۰۶۸ ■ شماره ۱۴۴ دوره جدید ■ ۲۰ صفحه ■ ۶۰۰ تومان

رامین مهمانپرست:

عدم بازگشت دیپلمات‌ها سیاسی نیست

پس از آنکه به طور ضمنی در مجلس و توسط متکی وزیر امور خارجه ایران، خبر عدم بازگشت دو دیپلمات ایرانی در اروپا تایید شد دیروز رامین مهمانپرست که با ظاهری نسبتاً جدید در جلسه پرسش و پاسخ با خبرنگاران خود را به ساختمان شماره ۹ رسانده بود، این خبر را به طور رسمی تایید کرد و گفت عدم بازگشت این دو دیپلمات به تهران یک تخلف اداری است و موضوع سیاسی نیست. سخنگوی وزارت امور خارجه در مورد پناهندگی دو دیپلمات ایرانی گفت: «این دو کارمند وزارت خارجه... صفحه۲

پیام فرمانده‌کل ارتش به مناسبت سالگرد دفاع مقدس

فرمانده کل ارتش با انتشار پیامی به مناسبت آغاز سی‌امین سالگرد دفاع مقدس یاد و خاطره حماسه‌آفرینی رزمندگان اسلام و شهدای گرانقدر جنگ تحمیلی را گرامی داشت. به گزارش مهر در این پیام آمده است: «هفته دفاع مقدس بیانگر کارنامه درخشان ایستادگی، رشادت و جانفشانی‌های مردم سلحشور میهن اسلامی همراه با ارتشی قهرمان و سپاه پاسداران فداکار و بسیج خدمتگزار و ایثارگر می‌باشد. این ایام یادآور خاطرات افتخارآمیز و فراموش‌نشدنی ملت به پا خاسته‌ای... صفحه ۲

در پی دیدار سه ساعت‌ونیمه مطرح شد

وعده هاشمی به خانواده زندانیان سیاسی

صفحه ۳

عکس: محمد کاظم‌پور

گروه فرهنگ: علیرضا سجادپور در غیاب هیات انتخاب، فیلم «بدرود بغداد» را به عنوان نماینده سینمای ایران در هشتاد و سومین دوره جایزه اسکار انتخاب کرد و خبر از شرایط خاص در انتخاب نماینده امسال داد. بدرود بغداد در آخرین فرصت‌های باقیمانده برای معرفی به آکادمی اسکار انتخاب شد، آن هم در شرایطی که برخلاف سال‌های گذشته هیات انتخاب مشخصی هم درباره سرنوشت ایران و معرفی نماینده تصمیم‌گیری نکردند. در آن سو حتی در میان تصمیم‌گیران دولتی هم شور و مشورت چندانی وجود نداشت. همراهی معاون سینمایی وزیر ارشاد با هیات دولت در سفر به نیویورک به همراه احمد میرعلائی مدیرعامل بنیاد فارابی سبب شد تصمیم‌گیری نهایی در این باره یک‌تنه به علیرضا سجادپور مدیرکل اداره ارزشیابی و نظارت حرفه‌ای واگذار شود و او هم این تصمیم را به گفته خودش در «شرایط خاصی» اتخاذ کرد. «بدرود بغداد» اولین ساخته بلند «مهدی نادری» در حالی به عنوان نماینده ایران معرفی شده است که سال گذشته با اما و اگرهای فراوانی به بخش مسابقه فیلم‌های اول و دوم جشنواره فیلم فجر راه پیدا کرد و هیات داوران این فیلم را شایسته هیچ جایزه‌ای ندانست. مهدی نادری شش سال برای ساخت این فیلم زمان صرف کرد، چراکه کمتر تهیه‌کننده‌ای حاضر بود روی کار یک فیلمساز جوان سرمایه‌گذاری کند و در نهایت پس از ۲۱ بار بازنویسی، فیلمنامه این اثر ساخته شد و مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی تهیه‌کننده‌ای این اثر را بر عهده گرفت. مزدک میرعابدینی، مصطفی زمانی، پانته‌آ بهرام، آریا شاکری، عدنان شاه‌طلایی، مجید بهرامی و جهان‌مهر سرشار بازیگران «بدرود بغداد» هستند.

مشاورانی که نام‌شان اعلام نشد

روابط عمومی معاونت امور سینمایی خبر از مشورت‌های متعدد و تماس‌های تلفنی بسیار با صاحب‌نظران این حوزه داده است، اما همچنان خبری از هیات انتخاب و نام تصمیم‌گیرندگان برای معرفی فیلم به مراسم اسکار نیست و علیرضا سجادپور هم معتقد است شرایط خاصی سبب شده نماینده ایران به این شکل معرفی شود. مدیر کل ارزشیابی و نظارت حرفه‌ای در توضیح این شرایط خاص به «شرق» گفت: «شرایط خاصی حاکم بود، قرار بود هیات انتخابی در فارابی تشکیل شود که این اتفاق نیفتاد و از طرفی سفر مدیرعامل بنیاد فارابی هم سبب شد معرفی نماینده ایران به من واگذار شود. در آن سو هم موضع‌گیری اعضای خانه سینما و کنار کشیدن‌شان سبب شد که شرایط به گونه دیگری شود. در نهایت من بعد از مشورت‌هایی که با صاحب‌نظران این حوزه داشتم در فرصت باقیمانده تصمیم گرفتم به این سوال پاسخ بدهم و نماینده ایران را تا پیش از ۹ مهرماه معرفی کنم.» این در حالی است که در بسیاری از کشورهای جهان سال‌هاست کمیته مشخصی از صاحب‌نظران و دست‌اندرکاران حوزه سینما فیلمی را برای بخش بهترین فیلم خارجی جایزه اسکار معرفی می‌کنند. تاکید معاونت سینمایی بر مشورت با اهالی سینما و اشاره به شرایط خاص و شرکت نکردن اعضای خانه سینما در این رای‌گیری در حالی مطرح می‌شود که چندی پیش روابط‌عمومی خانه سینما طی بیانیه‌ای موضع‌گیری رسمی خود را درباره این عدم مشورت‌ها اعلام کرد. در این بیانیه آمده بود: «در پی پرسش‌های خبرگزاری‌ها و روزنامه‌نگاران درباره معرفی فیلم به جشن آکادمی علوم و هنرهای سینمایی توسط خانه سینما به آگاهی می‌رساند سال گذشته در اردیبهشت‌ماه طرحی را (شورای ۹نفره متشکل از دو فعال عرصه بین‌الملل یکی از بخش دولتی و یکی از بخش خصوصی، مدیر مجامع و جشنواره‌های سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پنج سینماگر ایرانی شناخته‌شده بین‌المللی به انتخاب جامعه اصناف سینمایی و یک سینماگر با سابقه روشن به انتخاب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی) برای بررسی و انتخاب فیلم پیشنهاد کرده بودیم که در سال گذشته اجرا نشد. اینک نیز که معاونت سینمایی علاقه‌مند به اداره و اجرای همه چیز توسط دولت است، صلاحی و صوابی برای پیگیری طرح یادشده نیست.»

نکته

براساس قواعد اسکار انتخاب فیلم‌ها در هر کشوری توسط یک هیات داوری متشکل از هنرمندان و اهالی صنعت سینما انجام می‌شود اما در ایران دولت همواره یکی از ارکان‌های تاثیرگذار است.

بعداً فکری به حالش می‌کنیم

معرفی نماینده کشورها به آکادمی اسکار شرایط و مقررات خاصی دارد. از مهم‌ترین این شرایط این است که اعضای هیات انتخاب هر کشوری باید فرم‌هایی را که از سوی آکادمی به تعداد آنها ارسال شد، امضا کنند و فیلم بدون داشتن این مشخصات پذیرفته نمی‌شود. این در حالی است که امسال چنین هیاتی در ایران تشکیل نشده است. سجادپور در توضیح چگونگی حل این مساله و تکمیل این فرم‌ها گفت: «بخش‌های اجرایی و پروسه‌های اینچنینی بر عهده بنیاد فارابی است و من تنها وظیفه داشتم با جمع کردن نظرات صاحب‌نظران این حوزه هرچه سریع‌تر نماینده ایران را معرفی کنم. به احتمال زیاد فکری در این باره خواهند کرد. به هر حال درست این بود که ما این مساله را جمعی پیگیری کنیم، اما مساله اینجاست که با شرایط پیش‌آمده حیف بود که فیلم‌های خوب و باکیفیت‌مان را به آکادمی اسکار معرفی نکنیم.» براساس قواعد موجود در آکادمی اسکار انتخاب فیلم‌ها در هر کشوری توسط یک سازمان یا یک هیات داوری متشکل از هنرمندان و اهالی صنعت سینما انجام می‌شود که فهرست اعضای این کمیته انتخاب باید تا تاریخ ۱۳ آگوست (۱۲ مردادماه) به آکادمی معرفی شده باشد، اما در ایران بخش دولتی همواره یکی از ارکان‌های تاثیرگذار در معرفی نامزد اسکار است.

اکران عمومی در فرصت باقیمانده

بر اساس قوانین آکادمی اسکار فیلم‌ها باید از ۱۰ مهرماه (اول اکتبر) یک سال قبل از برگزاری تا مهرماه سال آینده ساخته شده و در همان کشور تولیدکننده اکران شده باشد. همچنین فیلم باید در سال قبل (از نیمه‌شب اول ژوئن تا نیمه‌شب ۳۱ دسامبر) در امریکا اکران شود تا شرایط شرکت را داشته باشد. ادامه در صفحه آخر

سرمقاله

۳۰ سال بعد از آغاز جنگ تحمیلی، سوالات بی‌پاسخ

صادق زیباکلام

هر سال حول و حوش ۳۱ شهریور و در آستانه آغاز هفته جنگ تحمیلی رسانه‌های دولتی و غیردولتی به همراه چهره‌های سیاسی، نظامی و مذهبی حجم انبوهی از مطالب را به واسطه سالروز آغاز جنگ تحمیلی بیان می‌کنند. انواع و اقسام همایش‌ها، سخنرانی‌ها، شرکت در میزگردها در صدا و سیما، خطبه‌های نماز جمعه، پخش فیلم‌ها و سریال‌های تلویزیونی و برنامه‌های دیگر به راه می‌افتند. اما اکنون درست ۲۲ سال از خاتمه جنگ می‌گذرد و در عین حال هیچ تغییری در گفتمان جنگ به وجود نیامده است. گفتمان موجود که منظماً در هفته جنگ و دفاع مقدس تکرار می‌شود پرسش‌های مهمی را در ارتباط با جنگ بی‌پاسخ گذاشته است. عدم‌پاسخ‌دهی به این پرسش‌ها به هیچ روی سبب نشده این پرسش‌ها منتفی شوند، بلکه اولاً باعث شده پاسخ‌هایی برای آنها به وجود آید که معلوم نیست چقدر با حقیقت نزدیکی دارد، ثانیاً آنکه برخی از مسوولان روایت‌ها و تفسیرهای خود را ادامه داده‌اند که در تقابل یا مخالفت با برداشت‌های مسوولان دیگر است. نمونه بارز این وضعیت حکایت یا روایت هاشمی‌رفسنجانی از پایان جنگ یا روایت محسن رضایی فرمانده وقت سپاه پاسداران است. روایت رسمی از جنگ آن است که آغازگر جنگ عراقی‌ها بودند؛ آنان نیز به دستور حداقل غیرمستقیم امریکا به ایران حمله‌ور شدند، صدام عامل و وابسته به غرب بود، رژیم بعثی عراق به رهبری صدام‌حسین یک رژیم صهیونیستی بود، در طول هشت سال دفاع مقدس امریکایی‌ها و سایر قدرت‌های غربی منظماً به عراق کمک نظامی می‌کردند، رژیم‌های ارتجاعی وابسته به غرب و امریکا هزینه‌های نظامی عراق را تامین می‌کردند، اسرائیلی‌ها غیرمستقیم به عراقی‌ها کمک می‌کردند، امریکایی‌ها اطلاعات، اخبار و آمارهایی را که از ارتش ایران از زمان رژیم شاه داشتند دراختیار عراقی‌ها قرار داده بودند، جنگ تحمیلی در حقیقت و در اصل یکی از حلقه‌های سلسله توطئه‌های امریکا و استکبار جهانی علیه انقلاب اسلامی بود که به نتیجه نرسید و همانند سایر توطئه‌های دیگر آنها به شکست منتهی شد، جنگ تحمیلی تنها جنگی بود که بخشی از خاک ایران از کشور جدا نشد، عراق به واسطه آنکه آغازگر جنگ بود و به ایران حمله می‌کرد باید به ما غرامت بپردازد، و بالاخره و مهم‌تر از همه اینها اینکه ما در جنگ به رغم همه اینها و به رغم همه پشتیبانی‌ها و حمایت‌های امریکا و استکبار جهانی از عراق توانستیم پیروز شویم. آنچه در بالا گفتیم ظرف ۲۲ سال گذشته هر سال در چنین روزهایی آنقدر تکرار شده که جملگی ما بندهای آن را از حفظ شده‌ایم. در عین حال منظماً هم بر حجم پرسش‌ها افزوده می‌شود. برخی از مسوولان، از جمله مسوولان جنگ، ظاهراً تصور می‌کنند که دست نزدن به این مباحث و عدم طرح آنان باعث منتفی شدن‌شان می‌شود. در حالی‌که عدم پرداختن به مسائل و موضوعات مرتبط با جنگ، نه باعث فراموش شدن پرسش‌ها می‌شود، نه ابهامات را می‌زداید، نه به عنوان بخشی از تاریخ معاصرمان و تاریخ انقلاب اسلامی، فراموش می‌شوند. البته نپرداختن به چند و چون‌های جنگ صرفاً به دلیل استنکاف مسوولان اعم از مسوولان جنگ یا مسوولان کشوری نیست. جنگ با عراق به هر حال دربرگیرنده یک جور اسطوره، تقدس، ایثار، جانفشانی، مروت، پایمردی، ایمان، جسارت، شهامت و دلاوری است که مثل آن در تاریخ معاصر ایران وجود نداشته است. این بعد قدسی که با نوعی معصومیت و مظلومیت هم عجین شده به نوبه خود باعث می‌شود دست و دل انسان بی‌اختیار بلرزد و نتواند پرسش‌ها، خیلی ابهامات و خیلی راز و رمزها را به راحتی گره‌گشایی کند. یادم می‌آید در دفاع رساله یکی از دانشجویان که اتفاقاً در مورد جنگ هم بود، در ابتدا از وی پرسیدم - و واقعاً هم قصد و غرضی نداشتم ولی چون فرزند شهید بود از وی پرسیدم که هیچ توقعی از پدرش نداشت - اساساً احساس‌اش به پدری که هرگز در زندگی‌اش نبوده، چیست؟ ادامه در صفحه ۲

صفحه ۲

از طرف شورای فرهنگ عمومی

روز گفت‌وگوی تمدن‌ها از تقویم حذف شد

حاشیه سیاست

اعلام مرجعیت آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی

آیت‌الله سیدمحمود هاشمی‌شاهرودی ضمن انتشار رساله عملیه پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر خود را راه‌اندازی کرد؛ اقدامی که به گزارش رسانه‌های مجازی اعلام مرجعیت ایشان است.

در صفحات بخوانید

عادت دیرینه کتاب خواندن
بهاءالدین خرمشاهی
صفحه آخر

کدام مجلس در راس امور است
نعمت احمدی
صفحه ۳

ادبیات دفاع، بخشی از ادبیات جنگ است
مجید قیصری
صفحه آخر

حرف اول

مجلس مشرف بر قوه مجریه است

حسین انصاری‌راد

یکی از مسوولان نظام درباره جمله امام(ره) که گفته‌اند «مجلس در راس امور است» ابراز عقیده کرده است که این جمله امام مربوط به زمان نخست‌وزیری بوده و پس از رئیس‌جمهوری و حذف نخست‌وزیری این جمله دیگر مصداق ندارد؛ نظری که نه درست است و نه وارد، بلکه اینکه مجلس در راس امور است دقیقاً ناشی از موقعیت خاصی است که مجلس در اداره کشور و در قانون اساسی دارد. آنچنان که در اصل ۹۰ تبیین شده است، مجلس ناظر بر قوه مجریه و رئیس‌جمهور و کابینه و حتی ناظر بر عملکرد قوه قضائیه است. مجلس می‌تواند در جمیع امور اداره کشور تحقیق و تفحص کند و آن را به مجلس گزارش کند. مجلس حق دارد رئیس‌جمهور، وزرا و کابینه را مورد سوال و پرسش قرار دهد و آنها را استیضاح کند. این در حالی است که رئیس قوه مجریه حق انحلال مجلس و نفی مجلس و حتی سوال از مجلس را به صورت رسمی و قانونی ندارد، بنابراین طبیعتاً مجلس مشرف بر کار قوه مجریه است و بر کار رئیس‌جمهور و بر همه اقدامات و سیاست‌های دولت نظارت کامل و شامل دارد و اگر نبود سخن امام، همین خصوصیات برای اینکه مجلس در راس امور باشد کفایت می‌کرد. به علاوه قوانین و مقرراتی که در چارچوب آن قوانین، کشور اداره می‌شود تماماً در اختیار مجلس است و جز مجلس هیچ مقام و نهادی حق قانونگذاری ندارد. بودجه کشور که یکی از حساس‌ترین و حیاتی‌ترین امور مملکت است قطعاً باید به وسیله مجلس تصویب شده و مورد تایید قرار بگیرد و قوه مجریه بدون تایید مجلس هیچ بودجه‌ای را نمی‌تواند هزینه و مصرف کند. بنابراین بسیار روشن است که موقعیت ذاتی و اختیارات قانونی مجلس بر اساس قانون اساسی آن را در راس امور قرار می‌دهد. تاکید می‌کنم که مجلس می‌تواند رئیس‌جمهور را استیضاح و عزل کند و هرگز چنین حقی برای رئیس‌جمهور نسبت به مجلس مقرر نشده است. در موارد اختلاف بین مجلس و شورای نگهبان طبق فتوای بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران و قانون اساسی مصوبه مجمع قانونی و لازم‌الاجراست و هیچ‌کس نمی‌تواند در برابر این قانون آن را مورد تردید و نفی قرار دهد، مگر اینکه از قانون اساسی بی‌اطلاع باشد و از تاریخ گذشته اختلاف بین مجلس و شورای نگهبان و فتوای بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران خبر نداشته باشد یا بخواهد عمداً آن را انکار کند. به نظر می‌رسد علت این بیان معروف و روشن بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران و تاکید ایشان بر در راس امور بودن مجلس، ناشی از نگاه واقع‌بینانه به موقعیت مجلس به خصوص اختیارات مجلس در قانون اساسی بوده است. علاوه بر آنکه تا آنجا که من به یاد دارم این جمله بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران با اختلاف به‌وجودآمده میان مجلس و رئیس‌جمهور وقت بوده؛ آنجا که میان اولین رئیس‌جمهور و مجلس اختلاف ایجاد شد. همچنین نکته دیگری که باید مورد استدلال قرار بگیرد و ارجحیت مجلس را بر قوه مجریه اثبات کند این است که مجلس به لحاظ فیزیکی قابل انحلال و ترور و نفی نیست.

دیپلمات‌های کشورهای غربی اعلام کردند

درخواست برای مذاکره با ایران

گروه سیاسی: قدرت‌های غربی از ایران خواستند به گفت‌وگوهای گسترده درباره برنامه هسته‌ای‌اش بپردازد. خبرگزاری رویترز گزارش داد: قدرت‌های غربی دیروز در نشست آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اعلام کردند ایران باید به نگرانی‌های گسترده‌تر درباره فعالیتی پاسخ بدهد که غرب گمان می‌کند پوشش برای تولید سلاح هسته‌ای است و درصدد گفت‌وگوهای بیشتر درباره تبادل پیشنهاد سوخت هسته‌ای نباشد. ایران که گفت‌وگوهای سریع درباره ایده تبادل سوخت را خواستار شده است اما شرایطی را برای گفت‌وگوهای گسترده‌تر اعلام کرده است، می‌گوید غنی‌سازی اورانیوم را فقط با هدف تولید انرژی دنبال می‌کند. یوشن هومان از وزارت اقتصاد و فناوری آلمان گفت شش کشور (پنج عضو دائم شورای امنیت و آلمان) که برای رفع مساله هسته‌ای ایران تلاش می‌کنند، قصد دارند گفت‌وگوهایی فوری با ایران داشته باشند. به گزارش ایسنا هومان در یک سخنرانی در نشست مجمع سالانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گفت: ما یک پیشنهاد جامع همکاری را مطرح کرده‌ایم. ایران باید به گفتارش عمل کند و حالا بر سر میز مذاکرات برگردد. سخنان وی از سوی هیات فرانسوی نیز منعکس شد. برنار بیگو عضو کمیسیون انرژی اتمی فرانسه گفت: ما متقاعدیم که یک راه‌حل از طریق مذاکره برای این بحران ممکن است. ما همچنان از ایران می‌خواهیم در نهایت همکاری را انتخاب کند. در خبری دیگر وزرای امور خارجه پنج عضو دائم شورای امنیت و آلمان روز چهارشنبه درباره ایران با یکدیگر مذاکره خواهند کرد. پایگاه اینترنتی «صدای روسیه» گزارش داد: وزارت امور خارجه روسیه اعلام کرد وزیران امور خارجه پنج عضو دائم شورای امنیت و آلمان قرار است فردا در حاشیه اجلاس سالانه مجمع عمومی سازمان ملل با یکدیگر دیدار کنند.به گزارش ایسنا این کشورها شامل روسیه، امریکا، چین، انگلیس، فرانسه و آلمان هستند.مدیران سیاسی این شش کشور روز ۲۰ سپتامبر در چارچوب اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل با یکدیگر دیدار کردند.سرگئی ریباکوف معاون وزیر امور خارجه روسیه نماینده روسیه در این نشست بود.در بیانیه وزارت امور خارجه روسیه آمده است طرف‌های مربوطه درباره برنامه هسته‌ای ایران و اقدامات احتمالی آتی برای رسیدن به یک راه‌حل سیاسی سریع با یکدیگر مذاکره خواهند کرد.

معرفی تورها
هتل‌ها
رستوران‌ها
آژانس‌های مسافرتی

واحد گردشگری سازمان آگهی ها تلفن: ۳۳-۲۲۰۳۸۰۲۴

در صفحه ۱۹

آرتیمان	۲۶۴۰۰۳۶۹-۷۱
سپیده طلوع گشت	۲۲۳۳۰۹۹۰-۲
ستاره شرق	۸۸۸۸۵۰۹۴
سام سیر	۲۲۰۷۷۰۷۷
بهار پرستوها	۸۸۵۲۴۸۵۶
بوتیمار	۲۲۸۱۳۳۳۰
آفتاب کلوت	۶۶۴۸۸۳۷۴-۵
پرساووش	۸۸۹۷۴۱۴۱-۳
شرق پویا	۸۸۵۷۶۷۱۰
نیکنام	۸۸۸۰۸۸۹۰